

2013-07-22

Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Dnr U2013/2583/S

Yttrande över departementspromemorian: Tid för undervisning – lärares arbete med skriftliga individuella utvecklingsplaner (Ds 2013:23)

Skolväsendets överklagandenämnds (ÖKN) synpunkter

ÖKN ställer sig positiv till att lärarnas administrativa uppgifter ses över och har i huvudsak inget att invända mot förslaget. ÖKN har utifrån sin verksamhet följande synpunkter.

Kunskapsutveckling och stödinsatser

Det är av stor vikt att följa upp elevernas kunskapsutveckling och att eleverna får det stöd de har rätt till. Överklagandenämnden tycker att det är bra att det, genom tillägget i bl.a. 10 kap 12 §, tydliggörs att utvecklingssamtalet ska behandla de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Skillnaden mellan åtgärdsprogram och skriftlig individuell utvecklingsplan

Av utredningen framgår (s 110) att 40 procent av de verksamma i skolan anser att det är oklart vad som skiljer en skriftlig individuell utvecklingsplan (IUP) och ett åtgärdsprogram åt. Det finns ingen närmare definition av vad som menas med särskilt stöd i skollagen och ÖKN kan ha förståelse för uppfattningen hos de verksamma att det råder oklarhet i frågan. ÖKN har tidigare uttalat att med särskilt stöd avses stödåtgärder av mer ingripande karaktär exempelvis att eleven får en elevassistent eller att eleven får specialundervisning en viss tid i ett visst ämne. Stödinsatser så som exempelvis att eleven får skriftliga instruktioner eller en viss placering i klassrummet är däremot, som regel, inte att betrakta som särskilt stöd.

Vidare framgår av utredningen (s 67) att vissa referensgrupper befarar att förslaget kan leda till att fler åtgärdsprogram kommer att upprättas fastän det inte behövs. ÖKN vill framhålla att åtgärdsprogram ska utarbetas när det är fråga om särskilt stöd. Andra stödinsatser kan, trots avsaknad av lagkrav, fortfarande dokumenteras. ÖKN kan dela farhågan att förslaget skulle kunna leda till att fler åtgärdsprogram kan komma att utarbetas, trots att det inte gäller särskilt stöd. Syftet med förslaget att minska lärarnas administration skulle i sådant fall till viss del gå förlorat.

Arbetsgruppen anser att Skolverket bör ges i uppdrag att revidera sina allmänna råd om utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen (s 10). ÖKN önskar att Skolverket vid denna revision ägnar särskild uppmärksamhet åt frågan om skillnaden mellan särskilt stöd och s.k. ordinarie stöd (individuella anpassningar enligt 3 kap. 3 § skollagen) samt skillnaden mellan ett åtgärdsprogram och en skriftlig individuell utvecklingsplan. Detta för att i möjligaste mån undanröja rådande oklarheter och förhindra att de verksamma i skolan lägger tid och arbete på att utarbeta åtgärdsprogram i onödan dvs. när det inte är fråga om särskilt stöd.

På Överklagandenämndens vägnar

Barbro Molander

Detta yttrande har beslutats av Barbro Molander, ordförande i nämnden, efter föredragning av Janna Sundberg.